

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ОСНОВИ СУРДОПЕДАГОГІКИ ТА
СУРДОПЕРЕКЛАДУ

підготовки магістра

Силабус освітнього компонента «Основи сурдопедагогіки та сурдоперекладу» підготовки магістра

Розробник: Король Іванна Володимирівна, асистент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ірина Кузава

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Ірина КУЗАВА

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма навчання	Галузь знань <u>А Освіта</u> Спеціальність <u>А6 Спеціальна освіта</u> Освітньо-професійна програма <u>А6.02 Корекційна психопедагогіка</u> Освітній рівень другий (<u>магістерський</u>)	<u>Вибіркова</u>
Кількість годин / кредитів <u>120 / 4</u>		Рік навчання <u>1</u>
		Семестр <u>2-ий</u>
		Лекції <u>10 год</u>
		Практичні <u>14 год</u>
ІНДЗ: €		Самостійна робота <u>88 год.</u>
		Консультації <u>8 год.</u>
		Форма контролю: <u>залік</u>
Мова навчання	Українська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП Король Іванна Володимирівна

Посада: асистент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: 0994347654, ivanna.korol76@gmail.com

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента

Силабус освітнього компонента (далі – ВОК) «Основи сурдопедагогіки та сурдоперекладу» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Силабус ВОК є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти, укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти; алгоритм вивчення навчального матеріалу ВОК; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета ОК – сформулювати у здобувачів вищої освіти теоретичні знання та практичні уміння, компетентності у сфері сурдопедагогіки як наукової галузі і спеціальної практики навчання і виховання дітей із порушеннями слуху; навчити орієнтуватися в закономірностях розвитку, принципах навчання та виховання дітей з порушеннями слуху та встановлення можливостей і напрямків компенсації порушень різної складності; ознайомити здобувачів освіти з основами жестової та дактильної мови та жестової лексики; використовувати навчальний матеріал у конкретних умовах педагогічної ситуації, спираючись на засвоєні теоретичні положення.

Завдання ОК:

– надати здобувачам вищої освіти теоретичні знання щодо загальної характеристики порушення слуху, етіології, механізмів, симптоматики, класифікації;

- сформувати у здобувачів вищої освіти знання про психофізичні особливості осіб з порушеннями слуху;
- розкрити основні методи та напрямки корекції з дітьми з порушеннями слуху;
- сформувати вміння елементарного сурдоперекладу (усний-жестовий, жестовий-усний) для забезпечення комунікативного супроводу;
- навчити основам жестового мовлення (дактилологія, базовий словник жестів, граматична структура) як основного засобу комунікації;
- розвинути вміння використовувати технічні засоби (слухові апарати, кохлеарні імпланти) у корекційній роботі та комунікації;
- встановлення контакту з батьками дітей з порушеннями слуху, надання їм допомоги в сімейному вихованні;
- формувати інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, визначені силабусом освітнього компонента;
- розвивати у здобувачів освіти здатність до професійного саморозвитку.

3. Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуковотворчі, методи організації самостійної роботи, контрольні-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

4. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організація освітнього процесу для дітей з порушеннями слуху в умовах спеціальної та інклюзивної освіти						
Тема 1. Історичні віхи розвитку сурдопедагогіки. Предмет, об'єкт, суб'єкт, сурдопедагогіки. Мета та завдання сурдопедагогіки. Взаємозв'язок сурдопедагогіки з іншими галузями знань. Професійні вимоги до особистості сурдопедагога.	24	2	2	20	-	ДБ, РМГ/ (макс. кі-сть балів за практич. заняття – 12) \ 12
Тема 2. Психолого-медико-педагогічне обстеження дітей з порушеннями слуху в ІРЦ.	24	2	2	20	-	ДС, РМГ, ІРЦ \12

(МСЕК).Особливості психічного розвитку дітей з порушеннями слуху. Класифікація дітей з порушеннями слуху. Причини порушень слухового аналізатору. Діагностика порушень слуху.						
Всього годин / Балів за ЗМ1	48	4	4	40	-	24
Змістовий модуль 2. Методика використання сурдоперекладу в освітньому процесі						
Тема 3. Сучасні теорії навчання дітей з порушеннями слуху. Проблема інтеграції в сурдопедагогіці. Білінгвістична система навчання. Верботональна система навчання дітей з порушеннями слуху. Кохлеарна імплантація в реабілітації осіб з порушеннями слуху.	24	2	2	20	-	ДС, РМГ, ІРС \12
Тема 4. Альтернативна комунікація. Мімікожестове мовлення як знакова характеристика. Сучасні засоби альтернативної та допоміжної комунікації. Комунікаційна система обміну зображеннями або PECS. Макатон. ЛЕБ система. Мімікожестове мовлення. Види, локалізація, конфігурація жестів.	15	1	2	10	2	ДС, РМГ, ІРС, Т \12
Тема 5. Українська дактилологія. Норми опанування українських дактилем. Дактилологія як наука. Розвиток дактилології в різних країнах світу. Особливості дактильних абеток. Лінгвістичні особливості української дактилології. Правила дактилювання. Послідовність вивчення і засвоєння дактильного матеріалу. Система помилок при дактилюванні.	11	1	2	6	2	ДС, РМГ, ІРС \12
Тема 6. Жести на позначення природних явищ, тваринного і рослинного світу. Вивчення і засвоєння жестів з теми. Постановка руки під час показу жестів. Відпрацювання навичок показу, пригадування,	11	1	2	6	2	ДС, РМГ, ІРС \12

впізнання, зчитування жестів. Диференціація жестів.						
Тема 7. Соціально-побутові жести. Вивчення і засвоєння жестів з теми. Відпрацювання навичок показу.	11	1	2	6	2	ДС, РМГ, ІРС \12
Всього годин / Балів за ЗМ2	72	6	10	48	8	60
ІНДЗ						16
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

Примітки: ¹/ Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора

² / *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№	ТЕМИ	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організація освітнього процесу для дітей з порушеннями слуху в умовах спеціальної та інклюзивної освіти		
1	Тема 1. Особливості психічних процесів у дітей з порушеннями слуху . Вплив сімейного виховання на психологічний розвиток дитини з вадами слуху. <u>Підготувати презентацію.</u>	12
2	Тема 2. Психолого-медико-педагогічне обстеження дітей з порушеннями слуху. <u>Скласти картку обстеження дитини з порушеннями слуху.</u>	12
Змістовий модуль 2. Методика використання сурдоперекладу в освітньому процесі		
3	Тема 3. Сучасні теорії навчання дітей з порушеннями слуху. <u>Розробити 20 тестових завдань</u>	12
4	Тема 4. Альтернативна комунікація. Мімікожестове мовлення як знакова характеристика. <u>Підготувати презентацію.</u>	13
5	Тема 5. Українська дактилологія. <u>Розробити картки з дактилемами.</u>	13
6	Тема 6. Жести на позначення природних явищ, тваринного і рослинного світу. <u>Підготувати презентацію.</u>	13
7	Тема 7. Соціально-побутові жести. <u>Підготувати презентацію.</u>	13
РАЗОМ:		88

6. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Вид – науково-практичний проєкт: створення методичного посібника «Корекційна валіза у роботі з дітьми з порушеннями слуху».

Опис посібника: валіза наповнюється окремими матеріалами (папками), які мають науково-практичне значення у роботі корекційного педагога. Кожен здобувач освіти формує валізу самостійно. Допускається формування однієї «Корекційної валізи» 2-3-ма здобувачами освіти.

Структура:

✓ інваріантна частина:

психолого-педагогічна характеристика дитини з порушенням слуху, діагностична картка дитини з порушенням слуху з визначеними напрямками корекційної роботи, опитувальник / рекомендації батькам.

✓ варіативна частина:

наповнюється здобувачами освіти самостійно (опис інноваційних технологій, добірки практичних вправ та завдань, дидактичних ігор, тощо).

Вимоги до оформлення інтерактивного посібника:

- назва;
- відомості про автора (авторів) та інших осіб, які брали участь у створенні методичної валізи;
- уніфікована система рубрик та зміст;
- вміст корекційної валізи має бути узгодженим із цілями і завданнями освітнього компонента та відповідати змістовому модулю;
- обсяг навчальних, мультимедійних та інших матеріалів має бути доцільним та збалансованим, створювати із теоретичним матеріалом цілісну систему;
- всі матеріали подаються українською мовою;
- дизайн корекційної валізи має забезпечувати концентрацію уваги користувача на суті поданого матеріалу.

Термінологічні вимоги до роботи: використовувати наукову термінологію відповідно до контексту.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 4

Макс. к-сть балів	Критерії оцінювання роботи		
3 бали	Актуальність представлених матеріалів	Матеріали, представлені в «Корекційній валізі» актуальні та розроблені здобувачем(здобувачами) освіти з дотриманням вимоги коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу, зауваження відсутні. Дотримано принципів академічної доброчесності.	3 бали
		Матеріали, представлені в посібнику актуальні та розроблені здобувачем освіти з дотриманням вимоги	1-2 бали

		коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу, Дотримано принципів академічної доброчесності.	
		Методичний посібник - не авторська розробка або містить суттєві недоліки. Робота виконана з порушенням принципів академічної доброчесності	0-1 бал
3 бали	Діагностична картка дитини з порушенням праксису з визначеними напрямками корекційної роботи	Діагностична карта дитини, розроблена здобувачем (здобувачами) освіти з дотриманням вимоги коректного і науково виваженого аналізу діагностичного матеріалу, зауваження відсутні. Дотримано принципів академічної доброчесності.	3 бали
		Діагностична карта дитини, розроблена здобувачем (здобувачами) освіти з дотриманням вимоги коректного і науково виваженого аналізу діагностичного матеріалу, виявлені недоліки є несуттєвими. Дотримано принципів академічної доброчесності.	1-2 бали
		Діагностична карта дитини - не авторська розробка або містить суттєві недоліки. Робота виконана з порушенням принципів академічної доброчесності	0-1 бал
3 бали	Структура, чіткість і послідовність оформлення психолого-педагогічної характеристики дитини	Психолого-педагогічна характеристика дитини оформлена з дотриманням вимог: послідовна, логічно структурована, здобувач/ка використовує правильну термінологію.	3 бали
		Психолого-педагогічна характеристика дитини оформлена з дотриманням вимог: послідовна, достатньо логічно структурована, наявні помилки у використанні термінології.	1-2 бали
		Психолого-педагогічна характеристика дитини оформлена з порушенням вимог: не послідовна, не структурована, здобувач/ка використовує недостатню кількість або не правильну термінологію.	0-1 бал
3 бали	Опитувальник /рекомендації батькам.	Опитувальник/рекомендації для батьків послідовні, запитання логічно структуровані, актуальні та розроблені здобувачем (здобувачами) освіти з дотриманням вимоги коректного і науково виваженого аналізу, зауваження відсутні. Дотримано принципів академічної доброчесності.	3 бали
		Опитувальник/рекомендації для батьків послідовні, запитання структуровані, актуальні та розроблені здобувачем (здобувачами) освіти з дотриманням вимоги коректного і толерантного ставлення до батьків, виявлені недоліки є несуттєвими. Дотримано принципів академічної доброчесності.	1-2 бали
		Опитувальник/рекомендації для батьків не послідовні, запитання не структуровані та розроблені здобувачем (здобувачами) освіти не дотримуючись вимог коректного і толерантного ставлення до батьків, виявлені суттєві недоліки у формулюванні запитань(рекомендацій). Порушено принципи академічної доброчесності.	0-1 бал

2 бали	Якість, чіткість, повнота наповнення варіативної частини	Варіативна частина, представлена в посібнику відзначається чіткістю і повнотою наповнення, розроблена здобувачем освіти з дотриманням вимог науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу, зауваження відсутні. Дотримано принципів академічної доброчесності.	2 бали
		Варіативна частина посібника, розроблена здобувачем освіти з дотриманням вимог науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу, зауваження несуттєві. Дотримано принципів академічної доброчесності.	1-2 бали
		Варіативна частина - не авторська розробка, або містить суттєві недоліки. Робота виконана з порушенням принципів академічної доброчесності.	0-1 бал
2 бали	Творчий підхід до виконання ІНДЗ	Присутній творчий авторський підхід до виконання ІНДЗ. Чітко прослідковується власне бачення розкриття запропонованої теми, обґрунтування є науково-виваженим. Сформульовано відповідні висновки. Дотримано принципів академічної доброчесності	2 бали
		Присутні елементи творчості, новизни при виконанні ІНДЗ Сформульовано відповідні висновки. Дотримано принципів академічної доброчесності	1-2 бали
		Присутній традиційний підхід до виконання ІНДЗ. Робота виконана з порушеннями норм академічної доброчесності.	0 -1бал
2 бали	Якість оформлення роботи	Посібник оформлено якісно (технічно), грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок презентації матеріалу)	2 бали
		Виявлені огріхи не є суттєвими (технічні), наявні незначні орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки.	1-2 бали
		Посібник оформлено без дотримання вимог (технічних), наявні суттєві орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки.	0-1 бал
18 балів	Разом		

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Основи сурдопедагогіки та сурдоперекладу» здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента, відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р.

(URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5%D1%96%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>) в діапазоні від **0** до **100 балів**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних завдань, ІНДЗ, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання контрольних робіт

тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2*, за виконання ІНДЗ у *таблиці 4* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Силабусом передбачено виконання контрольної роботи (КР) у формі тестування. КР передбачає виконання здобувачем вищої освіти тестових завдань (15 питань) різного рівня складності. За кожну правильну відповідь здобувач освіти отримує 2 бали. КР проводиться під час частини практичного заняття, що завершує вивчення модуля. Виконання КР здійснюється з використанням роздрукованих тестів або в режимі комп'ютерної діагностики (на навчальній платформі LMS Moodle). Здобувач освіти вважається таким, що приступив до проходження КР, якщо він допущений до нього, з'явився на КР та отримав тестові завдання.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Повторне складання заліку з ОК допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Жодні види порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [«Кодексу академічної доброчесності»](https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/) Волинського національного університету імені Лесі Українки (URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком

навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B4.%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>).

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення (URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/09/2025_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%BD%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%82%D1%83_.pdf). Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчанні здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20(3).pdf)). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ВОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ВОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ВОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC.%D0%9B.%D0%A3.%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ВОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Ел.адреса викладача для таких пропозицій: ivanna.korol76@gmail.com

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Порядок проведення заліку.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100. У такому випадку залік проводиться у формі тестування (25 питань по 4 бали кожне. Якщо відповідь правильна, то ЗО отримує максимум 4 бали, частково правильна – в діапазоні від 3 балів – до 0 балів. Якщо серед варіантів відповідей здобувач вищої освіти обрав хоч одну хибну – отримує 0 балів).

Орієнтовний перелік питань, котрі виносяться на залік:

1. Сурдопедагогіка як наука: предмет, завдання, зв'язок з іншими науками.
2. Види та ступені порушень слуху за медичною та педагогічною класифікацією.
3. Етіологія (причини) порушень слуху: вроджені та набуті фактори.
4. Поняття про ранню діагностику та її значення для подальшої корекційної роботи.
5. Слухопротезування та кохлеарна імплантація: принципи дії, показання та роль у розвитку мовлення.
6. Особливості психічного розвитку дітей з порушеннями слуху (сприймання, пам'ять, мислення).
7. Розвиток мовлення дітей з порушеннями слуху: етапи та особливості формування.
8. Корекційно-розвиткова робота сурдопедагога: основні напрями та зміст.
9. Методи навчання дітей з порушеннями слуху: усний, жестовий, білінгвістичний.
10. Верботональна система реабілітації: сутність та застосування.
11. Розвиток слухового сприймання та формування вимови у дітей з порушеннями слуху.
12. Особливості навчання грамоти (читання та письма) дітей з порушеннями слуху.
13. Інклюзивна освіта осіб з порушеннями слуху: принципи, умови, супровід.
14. Організація навчального процесу у спеціальній школі для дітей з порушеннями слуху та в інклюзивних класах.
15. Робота сурдопедагога з сім'єю дитини з порушеннями слуху.
16. Сурдопереклад як професійна діяльність: мета, завдання, функції перекладача.
17. Українська жестова мова (УЖМ): лінгвістичні особливості, структура та граматики.
18. Датиологія: її роль у спілкуванні, правила та техніка виконання.
19. Основні види сурдоперекладу: синхронний, послідовний, контактний.
20. Етика сурдоперекладача: професійні вимоги та норми поведінки.
21. Культура людей з порушеннями слуху (Deaf Culture) та її значення для розуміння комунікації.
22. Технічні засоби сурдоперекладу та допомоги в комунікації (відеопереклад, системи FM).

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним/педагогічним працівником, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Таблиця 5

Критерії оцінювання	Правильність отриманих	Повнота та логічність відповіді/бали	Наявність висновків та ілюстративних	Презентація (тощо) /бали
---------------------	------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------

навчальних досягнень		відповідей/бали				прикладів/бали			
Рівень навчальних досягнень здобувача вищої освіти/загальна кількість балів	Відмінно/ 6 балів	глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, вільно та коректно та послугоується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	2	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, творчо, вільно, самостійно викладає навчальний матеріал, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє оригінальність підходу до вирішення проблем (створює нові ідеї, пропонує альтернативні шляхи розв'язання задач / вирішення проблем) тощо	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані, лаконічні висновки, узагальнення	2*/ 1**	презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію. Дотримано вимог академічної доброчесності	1**
	Дуже добре/ 5 балів	розкриває основний зміст теоретичних питань та практичних завдань. Вільно та коректно послугоується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	2	володіє навчальним матеріалом, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє традиційні підходи до вирішення проблем з елементами новизни тощо	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані висновки	1*/ 0,5* *	презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності . Дотримано вимог академічної доброчесності	0,5**
	Добре/ 4 бали	висвітлює основний зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при цьому допускаються неточності. Вільно та коректно послугоується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	1,5	відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє достатні знання окремих положень. Аналізує та оцінює матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	1,5	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні висновки	1*/ 0,5* *	презентація оформлена відповідно до вимог з незначними неточностями, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності	0,5**
	Задовільно/ 3 бали	частково розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, є неточності. Є неточності під час вживання	1	частково відтворює навчальний матеріал, виявляє задовільний рівень знань окремих положень. Розуміє матеріал, але при	1	не завжди, але може навести приклади. Робить формальні висновки	1*/ 0,5* *	презентація оформлена в довільній формі, структура презентації включає окремі обов'язкові	0,5**

		наукової термінології, дотримується академічної доброчесності		висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації				елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності	
Достатньо/ 2 бали	під час відповіді припускається фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей. Дотримується академічної доброчесності	1	має фрагментарні знання, здатний відтворити меншу частину навчального матеріалу, лише окремі чи елементи складових частин питання. Частково розуміє матеріал, під час його відтворення не вистачає достатньої глибини та аргументації	0,5	не завжди вдається сформулювати висновки. Як правило, вони носять формальний характер	0,5* / 0,25**	презентація оформлена без дотримання вимог, відсутні декілька обов'язкових елементів	0,25**	
Незадовільно / 1-0 бал	здобувач вищої освіти не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не дотримується академічної доброчесності	0,25	здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити	0,25	висновки відсутні, здобувач вищої освіти не в змозі їх сформулювати	0,5* / 0,25**	презентація відсутня або порушено вимоги академічної доброчесності	0,25**	

* бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття не передбачають підготовку презентації з теми (тощо);

** бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття передбачають підготовку презентації з теми (тощо).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна:

1. Адамюк Н.Б., Дробот О.А., Замша, А.В Технології білінгвального навчання глухих та слабкочуючих: навчально-методичний посібник. Імекс-ЛТД, м. Кропивницький, Україна. 2021. 339 с.
2. Бабяк О.О., Вовченко О.А., Гладченко І.В., Данілавичюте Е.А., Довгопола К.С., Жук В.В., Кульбіда С.В., Легкий О.М., Литвинова В.В., Литовченко С.В., Литовченко В.П., Рибак О.А., Таранченко О.М., Чеботарьова О.В. Запровадження безбар'єрності освітніх послуг в закладах дошкільної та загальної середньої освіти: аналітичні матеріали для МОН України . Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, м. Київ, Україна 2024. 78с.
3. Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка, НАПН України Відділ навчання жестової мови, ІСПП імені Миколи Ярмаченка (2022) Досвід дистанційного навчання учнів з порушеннями слуху (організаційно-ресурсне забезпечення в умовах воєнного часу): збірка тез Всеукраїнського науково-практичного семінару в рамках фестивалю Тижня науки (20 травня 2022 року) . ФОП «Симоненко О.І.», м. Київ, Україна.
4. Кульбіда С.В. Система лінгводидактичного забезпечення комунікативної діяльності нечуючих учнів при вивченні мови : Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 квітня м. Кам'янець-Подільський). М. Кам'янець-Подільський, Україна. 2021. С. 210-214.
5. Кульбіда С.В., Адамюк Н.Б., Дробот О.А., Замша А.В. Жестівник української жестової мови: мовний словник . Імекс-ЛТД, м. Кропивницький, Україна. 2021. 305 с.
6. Кульбіда С.В. Українська жестова мова у науковому дискурсі: Діти з особливими потребами: від рівних прав – до рівних можливостей: матеріали VII Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки та психології . Симоненко О.І., м. Київ, Україна. 2021. С. 97-102.
7. Кульбіда С.В. Жестовий двомовний підхід у практиці спеціальних закладів України. *Особлива дитина: навчання і виховання*, 4 (108). 2022. С. 20-26.
8. Малинович Л.М. Специфіка забезпечення комплексного супроводу дітей з порушеннями слуху в умовах воєнного стану : Досвід дистанційного навчання учнів з порушеннями слуху (організаційно ресурсне забезпечення в умовах воєнного часу): збірка тез Всеукраїнського науково практичного семінару в рамках фестивалю Тижня науки (20 травня 2022 року) . ФОП «Симоненко О.І.», м. Київ, Україна, 2022. С. 75-78.
9. Рибак О.А. Перекладач жестової мови: основні аспекти професійної діяльності в Україні: «Безбар'єрність в освіті осіб з особливими потребами: досвід та інновації». Матеріали X Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки та психології . ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, м. Київ, Україна. 2024. С. 348-351.
10. Рапіна Л.А. Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану. *Особлива дитина: навчання і виховання*, 2 (118). М. Київ, Україна 2025.С. 313-316.

Додаткова:

1. Кондратюк С.С. Моделювання та розпізнавання жестів української дактильної абетки за допомогою кросплатформених технологій : автореф. дис. канд. техн. наук : 01.05.03. Київ. 2021. 20 с.
2. Кульбіда С.В. Жестовий двомовний підхід у практиці спеціальних закладів України. *Особлива дитина: навчання і виховання*, 4 (108).2022. С. 20-26.
3. Кульбіда С.В., Біланова О., Іващенко Л. Модельні програми з «Української жестової мови» у 2022-2023 навчальному році : Психолого-педагогічна підтримка дітей з особливими освітніми потребами в умовах війни: матеріали науково-практичних серпневих зустрічей, 30 серпня 2022 року . Інститут спеціальної педагогіки і психології імені М. Ярмаченка НАПН України, м. Київ, Україна 2022. С. 24-29.

4. Мельничук О.В. Проблеми компенсації глухоти в сурдопсихології. Теорія контрольності та актуальні проблеми сучасної психології: матеріали наукових читань, присвячених 115-й річниці від дня народження Ярослава Івановича Цурковського – відомого українського вченого-психолога, громадського діяча (м. Львів, 20 лютого 2020 р.). Львів. С. 151–156.

5. Мельничук О.В. Особливості інклюзивного навчання дітей з вадами слуху. Наукові та освітні трансформації в сучасному світі: збірник матеріалів Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 15 липня 2021 року). Чернігів. Суми: ТОВ НВП «Росток А. В.Т.». 2021. С. 264–265.

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.britishsignlanguage.com>.
2. www.lifeprint.com/dictionary.htm.
3. <http://www.spreadthesign.com>.
4. Директорат дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/pro-ministerstvo/direktorati/direktorat-inklyuzivnoyi-ta-pozashkilnoyi-osviti>
5. Сурдопедагогіка (виховання і навчання глухих, слабочуючих, пізньооглохлих). URL : http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/TopicDescription?topic_id=93960
6. Інститут модернізації змісту освіти. URL: <https://imzo.gov.ua/>
7. <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>
8. https://ispukr.org.ua/?page_id=331

Неформальна освіта:

1. <https://prometheus.org.ua/partnership/>
2. <https://vseosvita.ua/>
3. <https://vumonline.ua/>
4. <https://www.ed-era.com/>